

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrkih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerni pa ob 7. uri večer. — Obejno izdanje stane: za eno mesec . . . 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.— „ „ „ 4.50 za pol leta . . . 6.— „ „ „ 9.— za vse leto . . . 12.— „ „ „ 18.— Naredilno je plačevati naprej na naročbo brez priložne naročnine za upravo ne ozira. Poslanične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč., izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglaš se računa po tarifu v poštu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnica in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu alica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo ulice Moline pisane št. 3. II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati lose Trst. Odrte reklame sije se prosto poštnino.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinost je moč!“

O našem narodnem šolstvu.

Govor poslanca Spinčiča v seji zbornice poslancev dne 5. januarja 1897.

(Zvršetek)

Danes sem dobil, kakor rečeno, pismo, katero tudi kaže, kako se pri nas dela o ustanovitvi šol. V Sušnjevi, v okraju pazinskem, so že leta 1888. poslali prebivalci prošnjo za ustanovitev šole; l. 1894. se je poslal načrt za zidanje te šole deželniemu šolskemu svetu v Trst; končno je prišel vendar te dni — po preteku dveh let torej — načrt na okrajno glavarstvo, toda še ni določeno, je-li načrt ugoden ali ne, tako, da ljudje niti ne vedo, bodo-li mogli zidati šolo ali ne. Torej po preteku dveh let pošiljajo načrte nazaj in ljudje še ne vedo, kaj naj počno. Ko so hoteli tamkaj napraviti romunsko šolo, tedaj so vsi zastopniki oblasti . . . (Poslanec dr. Gregorec: romunsko šolo?), da, romunsko šolo; prišli so iz Rumunske agitatorji, ljudje namreč tamkaj govorijo tudi rumunsko; in agitovali so, da bi se postavila v tem kraju rumunska šola; tedaj so bili zastopniki oblasti takoj na nogah, da se napravi ta šola. Ko pa je prišla komisija na lice mesta in so se vsi ljudje, razun jednega, izrekli za hrvatsko šolo, tedaj so vsi takorekoč izginili in postopa se tako, kakor sem prej povedal.

Samo še par besedij, gospoda moja, o učiteljsku v Kopru. Proti temu zavodu je prišlo še mnogo pritožeb, toda ne samo od naše strani, od naših profesorjev in naših dijakov, proti katerim se demonstruje tamkaj zelo pogosto, temveč tudi od italijanske strani. Izpovedati moram, da se ne morem strinjati z ureditvijo tega zavoda. Na tem se namreč odgojujejo bodoči hrvatski, slovenski in italijanski učitelji. To sicer ne bi bilo slabo, toda pozneje jih združijo, tako, da jih v nekaterih predmetih — in čim višji so razredi, tembolj — poučujejo v nemškem jeziku. Gospoda moja! Ta nemščina naj se poučuje kolikor mogoče kakor predmet, mučiti pa se ne smejo ljudje z njo v predmetih, kajti potem se ne uče niti jezika niti predmeta. O tem se najbolje prepričal v Kopru in pa tudi v Gorici.

V zadnjem času se govori o tem, da se to kopersko učiteljsko razdeli, da namreč italijanski gojenci ostanejo tamkaj, kam se utaknejo hrvatski in slovenski, tega pa se še ne ve. Principijelno, gospoda moja, bi jaz bil za to, da ostane to učiteljsko združeno, — v takovem zavodu spoznavajo se učenci raznih narodnosti, se ljubijo in to ljubezen razširjajo pozneje mej ljudstvom — samo preobraziti se mora, če je moči najti mesto, kjer bi učiteljsko lahko odgovarjalo vsem zahtevam. Če pa bi to ne bilo mogoče, če se mora v resnici deliti, potem se ne sme napraviti tako, da bi morali hrvatski gojenci oditi v drugo pokrajino; kajti dosej jih malo študira, potem pa bi jih še manj, če bi bili primorani iz svoje pokrajine iti študirat drugam.

Kar se tiče slovenske ljudske šole v Gorici, ne maram izgubljati besed; vprašam samo to, dela li to čast naučni upravi, ali pa državi sami da se občinsko zastopstvo goriško naravnost igra z ukazi c. kr. vlade, ministerstva, kakor tudi deželnega šolskega sveta.

Glede slovenske ljudske šole v Trstu si tudi dovoljujem vprašanje, je-li na čast naučni upravi, državi, kjer so vsi državljani enakopravni, da toliko tisoč Slovencev, ki imajo v Trstu nad tisoč otrok, že od leta 1883. prosijo slovenske ljudske šole (Čujte! Čujte) in da jo po 13 letih še niso dobili (Poslanec dr. Gregorec: Škandal!) Sedaj zadržuje prošnjo magistrat, sedaj deželni šolski svet, sedaj ministerstvo, in tako se nadaljuje med temi tremi oblastmi. Slovenci pa le ne dobe šole. To se godi kljub vsem zakonom, to se godi kljub vsem državnim temeljnim zakonom o enakopravnosti in jednaki vrednosti vseh narodov v državi. Tako sem prišel do gospoda kolege Luzzatta, s katerim tudi završim čisto ob kratkem. Včeraj je namreč tožil, kako pristranski se postopa s tržaškimi in primorskimi Italijani, da se postopa z njimi kakor s „parijami“, kako da sploh ničesar nimajo od c. kr. vlade, in menil je, da mora biti nasprotnik naučni upravi kakor avstrijski liberalec — v Trstu ga imajo za konservativca — kakor Tržačan in Italijan in kakor izraelit, in završil je tudi svoj

govor grmečimi besedami: „Roma deliberante, Saguntum perit“. Tržaški Italijani ne dopuste Slovencev v Trstu niti ljudske šole. Tržaški Italijani imajo srednjih šol. Državna uprava jih je hotela prevzeti tudi na svoje stroške, ali občinski zastop se je, kolikor meni znano, temn protivil. Imajo navtiške šole, imajo obrtne šole, kjer se hrvaščina in slovenščina ne podučujeta niti kakor predmet. Ta zadnje imenovana šola je za vse Primorsko, a na večino dežele se ne ozira. Italijanom podeljujejo se na vseučilišči največje ugodnosti. In tržaški Italijani, liberalci — konservativci, Izrealitje se še drznejo tožiti tukaj, da vlada postopa z njimi kakor mačeha! Poznam to njih metodo. Tako se na Primorskem govori tudi od strani ces. kr. oblastev. Pogostoma se tudi govori, da je treba zatreti Slovence, da se jim ne sme ničesar pripustiti, samo da bodo zadovoljni Italijani. Med tem pa se poitalijančuje dežela. Kaj pa se zgodi z deželo potem, ko bode poitalijančena, na to naj mislije konzuli. (Pritrjevanje in ploskanje).

Posl. Spinčič o odnošajih na naših poštah.

Govoril v zbornici poslancev dne 9. januarja 1897.

„Visoka zbornica! Jaz se ne bodem spuščal v splošna vprašanja, zadevajoča ministerstvo trgovine, ampak omenjal bodem takoj, kakor druga leta, le nekatere želje in potrebe svoje rojstne dežele.“

Tu je govornik razpravljal na razsežno o delih v pristaniščih, ki so se dovršila v zadnjih letih in je polagal ministerstvu na srce še druga potrebna dela. Tožil je, da po pristaniščih ni hrvatskih napisov, pač pa — francozkih. In potem je nadaljeval:

„Tega bi ne smeli trpeti nadalje v državi, v kateri pravijo državni osnovni zakoni, da so vsi narodi enakopravni in enakoveljavni.“

Sedaj preidem k drugemu naslovu, namreč k naslovu pošta, brzojav in telefon.

V minoletem letu sem stavil resolucijski predlog, ki se je glasil:

„C. k. vlada se pozivlja, da c. k. ravnatelj-

slerju vedno bilo na jeziku. Razven tega je šlo za maškerado, in gospod Chébe — on, ki vendar ni kupčeval s tapetami! — ni imel nikakih sredstev, da bi iz svoje hčerke napravil plesalko na vrvi. A Risler ni odnehal s svojo željo, dejal je, da bode sam za vse skrbel, in takoj je pričel prirejati opravo.

To je bil spomina vreden večer.

Désirée Delobelleova, obdana od oblačil, igel in raznih malih tealetnih rečij, je vodila v sobi gospe Chébeove oblačenje Sidonije. Mala deklica, ki je bila v kratkem krilen iz rudeče, črnoprogaste flanele, večja videti nego-li sicer, je stala pred zrcalom nepremična v sijaju svoje obleke. Bila je mična za oči. Beli životek z zametasto progo, dolge kite njenih krasnih rujavih las, valečih se jej izpod lahkega slamnika, vse nekamo navadne posameznosti njenega švicarskega kostuma so bile nekako lepe poleg izraza otrokovega obraza in njegove miline, povzdigovane od živih boj tega gledališkega lišpa.

Vsi sosedje so bili prihiteli ter se niso mogli načuditi.

(Pride še.)

PODLISTEK

Fromont mlajši & Risler starši.

ROMAN.

— Francoski spisal Alphense Daudet, preložil Al. B. —

Hiša Fromontova je bila zanjo zapopadek bogastva.

Prostor, katerega je zavzemala v tem kotu Maraisa, o gotovih dnevnik urah napolnjen od sopara in ropota njenih strojev, navdušenost Rislerjeva, njegova skoro neverojetna pripovedovanja o bogastvu, dobrosrčnosti in zvedenosti gospodovi — vse to je bilo vzbudilo radovednost otrokove, in karkoli jej je prišlo na izpregled o hiši, lični leseni zatvori, okrogla terasa in vrtni mēbli na njej, velika pičunica iz sinkove žice, lesketajoča se na solncu in prepletena s pozlačenimi šibami, modra kočija na dvorišču — vse to je bilo predmet neprestanega občudovanja njenega.

Znane so jej bile vse navade hiše Fromontove: čas, ko se je zvonilo zvoncem, delopust delavcev, plačilni sobotni večeri, o katerih je svetilnica blagajnikova gorela še pozno zvečer, in potem dolgi nedeljski popoldnevi, ko so bile delavnice zaprte, peči nekurjene, in njih velika tihoča, ki je, tako-

rekoč, približevala njenim očem igre gospodičine Klare, letajoče po vrtu s svojim bratrancem Georgesom. Podrobnosti je zvedela od Rislerja.

„Pokaži mi okna salonova“, mu je rekla.

„Kje pa je Klarina soba?“

Razveseljen nad to nenavadno simpatijo za drago njegovo tvornico, oznamoval je odslej otroku od zgoraj lego in uredbo poslopij: kazal mu je tiskarno, dvorano za zlatenje, za barvanje, za risanje, v kateri je sam belal, prostor za stroje, s katerega se je dvigal v zrak velikanski dimnik, ki je vse bližnje zidove črnil s svojim dimom, ter gotovo ni mislil na to, da neka mala, pod sosednjo streho skrita duša svoje najsrčnejše misli združuje z njegovim puhanjem, z glasnim puhanjem neumornega delavca.

Nekega dne se je ta raj, dolgo opazovani od dalje, odprl za Sidonijo.

Gospa Fromontova, kateri je Risler čestokrat pripovedoval o mičnosti in prebrisanih male svoje sosede, je prosila vrliga Švicarja, naj jo vendar pošlje sem na otroški ples, ki ga namerava prirediti o božiču. Gospod Chébe je s prva naravnost odbil to povabilo. Že tedaj so ga jezili in žalili s svojim bogastvom ti Fromonti, katerih ime je Ri-

stvu pošte in brzojava za Primorsko in Kranjsko v Trstu zaukaže brez zamude, naj odredi take, da bodo 184.000 Slovencev in Hrvatov v Primorski in Kranjski v jezikovnem pogledu uživali vsaj toliko pravice na pošti, brzojavu in telefonu, kolikor jo uživajo 294.000 Italijanov in 43.000 Nemcev obeh imenovanih dežel*.

Slavni proračunski odsek ni priporočil, da bi se vsprejela ta resolucija in sicer iz dveh vzrokov. V prvo zato ne, ker se je baje v prejšnjem letu vsprejel resolucijski predlog v tej zadevi, in v drugo, ker je bil moj predlog presplošen. Kar se dostaje resolucijskega predloga, ki se je vsprejel lani, zahteva isti, da bi se v Primorski rabile trojezične tiskovine, ako zahtevajo takih stranke. O tej resoluciji sem govoril že v prejšnjem letu in sem vprašal, zakaj da bi Hrvatje in Slovenci morali še-le zahtevati, kar se daje Italijanom in Nemcem, ne da bi zahtevali? In kam nas dovaja tako postopanje? Navedem le nekoliko vzgledov.

Dne 8. septembra 1896 je neka stranka na pošti v Trstu zahtevala slovenske potrdnice o oddaji. Jeden uradnik ni razumel stranke, drugi jej je pač dal potrdnico, toda dodal je besede: „Non siamo qui soltanto per agitare“, to je: „Mi nismo tu samo za agitiranje“. Oni torej, ki zahteva česa, kar se je pripoznalo z resolucijo, proglašen je že agitatorjem od uradnikov.

Na pošti v Opatiji se je dogodilo pred Božičem, da je neka stranka zahtevala trojezične, ne čisto hrvatske tiskovine. Uradnik ni imel pri rokah take tiskovine in je je moral še-le iskati. Vsled tega se je stranka jezila, kako ona prihaja do tega, da vsakokrat, kadar bi se hotelo imeti take tiskovine, je ni pri rokah, ampak se je usora še-le iskati. Isto se je dogodilo tudi meni dne 30. dec. m. l., torej pred kakimi desetimi dnevi, in tudi že večkrat. Tako se zgublja čas in se jeze tudi stranke. Ni od daleč ne mislim na to, da bi v vseh slučajih dolžil dotične uradnike in tudi ne upravitelja posamične pošte; to se večinoma dogaja v zmislu višjih uradnikov. Menim, da bi bilo povsem naravno, — če že prav hočete imeti tam nemški jezik, da-si ni mnogo Nemcev, zlasti v Istri ne — ako bi se za vso deželo izdajale tiskovine v vseh treh jezikih. Po tem ne bi se smeli čutiti žaljene Nemci ali Italijani, ako bi poleg nemških in italijanskih dobivali tudi hrvatske in slovenske napise, kakor se ne čutijo žaljena Hrvatje in Slovenci, ako dobivajo poleg hrvatskih in slovenskih tudi nemške in italijanske napise. Z resolucijskim predlogom, vsprejetim v prejšnjem letu, so se je male v ozir le tiskovine, toda to ne zadošča, da se izdajajo tiskovine v treh jezikih, in sicer ne da bi se zahtevalo to. Moj predlog torej, ki se ni priporočil v vsprejem, je posezal dalje in poseza tudi sedaj. (Pride še).

Javni shod

polit. društva „Edinost“ dne 10. januarja 1897.
pri sv. Mariji Magdaleni zgornji.
(Zvršetek.)

Dr. Ribar: Že prejšnji govorniki so vam povedali, kako žalostno se godi slovenskemu življenju tu v tržaški okolici. Pa saj vam ne treba praviti, ko veste in občutite to najbolje vi sami. Zakaj je tako? Tudi to je že povdarjal eden govornikov, da smo mnogo sami krivi, ker smo preporni. Naša ponižnost sega čisto tako daleč, da, ako nam je kdo zasolil zausnico na jedno lice, mu hitro nastavimo še drugo, da nam zasoli drugo zausnico. — Posebno po bližnji okolici je mnogo tacihi naših ljudi, ki se sramujejo svojega jezika. To ni prav! Tudi mi moramo biti ponosni na svoje rojstvo, na svojo kri. Mnogo naših je, ki pravijo: Saj je vsejedno, ali sem Slovenec ali Italijan, samo da imam dovolj jesti. Ako je res vsejedno, zakaj pa Italijani nočejo postati Slovenci? Oni hočejo ostati to, kar so. Oni so se borili kakor Italijani v Benečiji ne le za rod svoj, ampak tudi za italijansko državo. Mi pa se borimo kakor Slovenci za rod svoj, in kakor Avstrijci za avstrijsko državo. To je velika razlika. Mi hočemo ostati državljani avstrijski in ne zahtevamo družega, nego da smo spoštovani v tej državi. Oni Italijani so se hoteli odtrgati od te države, mi pa jo branimo. Vidite torej, da njim ni vsejedno, ampak kažejo se Italijane po jeziku, po krvi in po državi.

Ako je torej v Avstriji dovoljeno italijanskemu življenju, da sme čutiti italijanski, mora biti dovoljeno tudi nam, da čutimo slovenski. Ni res torej, da je vsejedno za nas, ampak, ker smo bili porojeni Slovenci, moramo tudi umreti Slovenci. Mi hočemo tako in zato nas zaničujejo. Toda ne le živim nam kratijo naša prava, ampak tudi mrtvih ne bi smeli mi častiti v svojem jeziku: niti na grobeh ne trpe slovenskih napisov! (Vrišč: To je škandal!) Pravijo nam, da smo barbari. Ne, mi nismo barbari, ki hočemo ostati zvesti svojemu rodu in svoji veri, ampak oni so barbari, ker nam gazijo v blato, kar je nam najsveteje. (Frenetično ploskanje.)

Znamo vam je, kako sedaj prepovedujejo slovenske napise na grobnih spomenikih. Spomenik pok. Viktorja Dolenca je še sedaj brez napisa in tudi pok. Dragotinu Martelancu so hoteli zabraniti napis. Da, spomenik Martelančev so celó po noči odstranili z groba. (Senzacija.) Prepovedali so slovenski napis na grob pok. poslanca našega Ivana Marije Kluna, a na grobu pokojnega kanonika Križmana je morala bratovščina sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu prirediti latinski napis. Obžalovati je, da se je bratovščina udala. Tako daleč smo torej že, da nas ne proganjajo samo v življenju, ampak niti malega spomina na grobove naših mrtvih nam ne dovoljujejo več. To je barbarstvo! (Tako je! Tako je!)

Če bomo mi molčali k temu, dobe oni še več poguma in slednjič pridemo morda do tega, da nam še denejo ključavnico na usta.

Magistrat je izdal kamenosekom ukaz, da ne smejo klesati slovenskih napisov na nagrobne spomenike, dasi nima nikake pravice v to. S tem se je postavil na stališče, katerega mi ne moremo razumeti. Ako so res kulturni in liberalni, ne smejo biti to le svojemu žepu, ampak vsem. Povedati moramo torej glasno in jasno, da nismo zadovoljni, da hočemo tega, kar nam zagotavlja zakon in pa cesar, ki je potrdil ta zakon. Povejmo, da bomo na tej zemlji kakor Slovenci živeli in tudi — umrli. Priporočam torej resolucijo:

Javni shod I. okraja trž. okolice pri sv. M. M. zgornji 10. januarja t. l. protestuje odločno proti postopanju mestnega magistrata tržaškega glede slovenskih napisov na grobnih spomenikih in prosi slavno vladu, da takoj ukrene potrebno, da se v tem oziru ne bodo kršile pravice slovenskih državljanov v Trstu.

Predsednik Mandić pojasnjuje, da se je bil sestavil poseben odbor za spomenik pok. Martelancu. Magistrat ni dovolil slov. napisa in je prepovedal vso slavnost. Mi smo rekurirali, in pol. oblast je odredila, da je dovoliti napis in da je v slovenskem jeziku rešiti rekurz. Ko postane ta odlok namestništva pravokrepn, bomo smeli prijeti napise v slovenskem jeziku, kajti ta odlok je principijelne važnosti.

Resolucija dra. Rybára se je sprejela soglasno.

Dr. Rybář: Namestništvo, ministerstvo in upravno sodišče so spoznali že večkrat, da naš magistrat krši zakone. Toda v kljub vsem tem razsodbam se kršijo pri nas zakoni še nadalje in glasila naše liberalne gospode so celo toli bezobrazna, da povdarjajo še posebno, da njih ne brigajo one razsodbe. (Taki so!)

Dr. Pretner: Čuli smo, da Slovenec ne bi smel niti umreti kakor Slovenec. Toda tudi v cerkev so zanesli narodno strast. Duhovnika, ki se jim noče pokoriti, proglašajo za agitatorja, za Rusa. (Smeh.) Naše obrede proglašajo za političke demonstracije. Žal, da je duhovnikov, ki so se udali temu pritisku, duhovnikov, ki beže od mrliča, ako čujejo slovensko pesem, ki se boje slovenske molitve kakor hudič križa. Vse to prihaja od našega magistrata. Njim ni do pobožnosti, ampak mestna gospoda se ravna po framaonskem načelu: nam vse, drugim pa nič!

Tako vidimo v cerkvah mesto pobožnosti političke in narodne boje. Tudi proti takim odnosom moramo protestovati. Zato predlagam nastopno resolucijo:

Zborovalci, zbrani na javnem shodu političnega društva „Edinost“, protestujejo proti pogostemu napadanju katoliške cerkve in njenih duhovnov od strani mestnega zbora tržaškega in protestujejo posebno proti temu, da bi se zlorabljala cerkev za poitalijančevanje v Trstu in okolici.

Resolucija se je vsprejela soglasno in ob burnem ploskanju.

Josip Sancin: Blizajo se volitve v deželni oziroma mestni zbor. V „Piccolu“ sem čital, da se bodo borili vsi sredstvi, da bi udušili slovenščino na tej zemlji. Zato je tudi nam pot jasna. Prebivalci I. okraja! Podajmo si roke v trdno zvezo proti „Piccolu“, izberimo si posl., ki bode branil naše interese. V boj proti našim nasprotnikom, kakor oni napovedujejo nam boj! Živela zloznost med nami! (Frenetično ploskanje.)

Predsednik Mandić: Dovršili smo. Današnji XIV. shod se je častno pridružil prejšnjim. Predložene resolucije ste vsprejeli soglasno in s tem ste se pokazale zdrale in neodvisne, pokazali ste, da znate misliti se svojo glavo. Nasprotniki nam predbacivajo, da hodimo ščuvati po okolici; a jaz vas vprašam, ali smo rekli danes le jedno samo besedo, katero bi mogli smatrati za hujskavalno? (Ne ne!) Kakor odborniki pol. društva niti nismo omenili volitev. Iz tega je razvidno, da niti radi volilne agitacije nismo prišli. Mi vam ne priporočamo nikogar. Le toliko vam rečem: Naš cesar nam je dal ustavo, da si sami kujemo zakone potom poslancev. Po določitih ustave smo vsi enakopravni; volite si torej poslancev, ki bodo hoteli delovati v zmislu ustave! Njegovo Veličanstvo nam je dal veliko pravice s podeljenjem ustave, mi moramo biti hvaležni na tem našem premilo-stnemu cesarju in kralju. Vskliknimo torej iz globine svojih prsih: Živio naš cesar in kraj Fran Josip I.!

Zborovalci so se odzvali trikratnim „živio“ in shod je bil zaključen.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 19. januarja 1897.

Italijanski radikali in volitve. Kakor znano, radikalna stranka italijanska v Trstu se do sedaj ni udeleževala državnoborskih volitev, hoteča s tem pokazati, da dunajskega parlamenta ne smatra svojim parlamentom. V noveji čas se je pa začela živahna agitacija po laških listih, v ta namen, da bi Italijani opustili politiko pasivitete o državnoborskih volitvah. Agitacija je dosegla svoj namen. Včeraj je imelo društvo „Progresso“ svoj občni zbor. O tem shodu čemo govoriti obširneje, za danes bodi le povedano, da se je z večino glasov vsprejela resolucija v tem zmislu, da se progressova stranka udeleži volitev in da je zasnovati potrebni volilni odbor!!

Državni zbor. Včeraj se je nadaljevala razprava o proračunu ministerstva za pravosodje. Pravosodni minister je posegnil v razpravo z daljšim govorom, v katerem se je obširneje bavil z razmerami na Češkem in je tolažil Nemce, da vlada hoče ustanoviti okrožno sodišče v Trutnovu in tako ustreči tej prisrčni želji nemški. Vlada hoče postopati objektivno in neče, da bi se mislilo, da je jednostranska prijateljica Čehov ali Nemcev, ona noče vladati niti proti Nemcem, niti proti Čehom, ampak s Čehi in z Nemci. Glede konfiskovanja časopisov je povdarjal minister, da je bilo v letu 1896. 437 konfiskacij manj nego leta 1894. Novi civilni pravdni red stopi v veljavo dne 1. januarja 1896.

Posl. Nabergoj je interpeloval vladu radi umorstva ribičev iz sv. Križa dne 16. decembra 1896., najbrže po Čezotih, in radi pravice ribarenja Avstro-Ogerske v zmislu trgovinske in plovbene pogodbe med Avstro-Ogerske in Italijo.

Proračunski odsek je vsprejel predlogo o kongruji, kakor jo je sklenil pododsek v zmislu vladne predloge. Finančni minister Bilinski se je izjavil zadovoljnega z beseditom pododseka, ako potreščina ne bode presegala svoto 200.000 gl. — Posl. Romančuk je nasvetoval resolucijo, da se odpravi, oziroma uravna pristojbina za „štolo“.

Njeg. Veličanstvo in poslanci. Mnole sobote je bil dvorni ples v cesarski palači na Dunaju. Povabljenih je bilo tudi več poslancev, med istimi tudi naš zastopnik vitez Nabergoj. Po običaju je cesar tudi obgovoril več poslancev in med obgovorjenimi je bil zopet g. Nabergoj. Do mladočeskimi poslancev je izjavil cesar svojo zadovoljstvo na parlamentarnem delovanju, ter nado, da se bode zasedanje deželnega zbora češkega vršilo mirno. Sploh kaže Njeg. Veličanstvo

ob vsaki priliki, kako živo se zanima za javne stvari in političke dogodke. To je pokazal v pogovoru z drom. Laginjo, z drom. Šusteršičem in z Nabergojem. — Sosebno pa beležimo iskreno hvaležnostjo, da presv. cesar v noveji čas posebno pogosto odlikuje naše jugoslovanske poslance.

Zdravje carjevo. O zdravstvenem stanju ruskega carja so se trosile te dni vznemirljive vesti, češ, da se mu je zopet odprla rana, ki jo je dobil svojedobno na potovanju po Aziji in da je pozvan sloveči zdravnik berlinski dr. Bergmann, da bi izvršil na carju neko kirurško operacijo. — Današnja poročila pa trde, da so neosnovane vse te vesti, in rečeni profesor Bergmann je pooblastil agencijo Wolfovo v izjavo, da on ničesar ne ve o kaki bolezni carja in da ni dobil nikakega povabila v Peterburg.

Današnja poročila oporekajo tudi razširjeni vesti, da carska dvojica ruska nameruje priti v Opatijo.

Grof Muravjev, novi ruski minister za zunanje stvari, odpotuje dne 20. t. m. v Kodaň, da izroči kralju danskemu svoje odpozivno pismo. — Njegovim adjunktom je imenovan člen ministrskega sveta grof Lamsdorf.

Različne vesti.

Naši shodi. Minolo nedeljo se je vršil XV. in XVI. shod v Trebčah in v Kolonji. — Nočemo tajiti in pripoznavamo, da smo računali v Trebčah na hudo opozicijo. Celó svarilo se nas je, da naj nikar ne hodimo tja gori, kajti utegnilo bi se nam kaj dogoditi. . . . Mi pa smo uprav zato hoteli dokazati, da se ne bojimo iti v Trebče, kakor se boje naši nasprotniki priti na naše shode.

Poročajo nam, da je v nedeljo došel v Trebče neki odposlanec gosp. Mauronerja in da se je pilo, mnogo pilo. Sivovala se je demonstracija proti našemu shodu. Gorjé nam! Toda . . . velika gora je porodila malo in drobno miško in mi smo se smejali, prav srčno smejali.

Ko so odposlanci društva „Edinost“ dospeli v Trebče, prikorakalo jim je nasproti iz neke stranske ulice, lepo v vrstah, kakih deset junakov v junaški dobi 14 do 20 let in peli so na vse grlo, peli navdušeno, ne da bi vedeli, kaj so peli. Da, da, vino poraja pesmi, tudi italijanske! Med uprizoriteli demonstracije je bila seveda sama čista italijanska kri, ki čuje na ime „Kraljev“ in „Čukov“, a junak vseh junakov je bil „kralj“ — Erkec. Kakor se nam je poročalo nadalje, je delal ves magistratni aparat s parao silo, da bi se Trebenjci ne udeležili našega shoda. Shod pa se je vendar vršil častno. A predsednik shodu je bil jako previden; ni se zadovoljil z glasovanjem za resolucijo o okrajnem glavarstvu, ampak v boljo kontrolo je pozval zborovalce, naj dvigne roko, kdor je proti. Nijedna roka se ni vzdignila. Udeležba iz Trebič samih je bila sicer razmeroma pičila, tem častnejše pa so nastopili Gropajci, Padričani in Openci. Čast in slava jim! Posebna čast pa onim Trebenjcem, ki so si ohranili toliko samostojne sodbe in nezavisnosti, da so prišli na naš shod.

Glavno pa je, da smo v polni meri dosegli, kar smo hoteli doseči: tudi shod v Trebčah se je soglasno pridružil drugim shodom v okolici.

Kar pa se dostaje shoda v Kolonji, smo rekli že v današnjem zjutranjem izdanju, da je visoko nadkrilili vse naše nade. Došli so malone vsi tamošnji posestniki, ki so se prav živo udeležili razprave o poročilu deželnega poslanca V a t o v c a in o resoluciji za osnutje okrajnega glavarstva. A ta resolucija se je vsprejela velikim navdušenjem, ki je pričalo, da ljudje popolnoma razumijo nakane našega društva. Na tem sijajnem vspehu je zahvaliti tudi spretnost dra. Rybařa, ki je predsedoval shodu.

Po shodu je ostalo zbrano vse ljudstvo, ki se je uprav naslajalo na govorih dr. Rybařa, dr. Abarama, Bulgara Drumeva in drugih. Zlasti se je omilil ljudstvu bolgarski govornik. Ljudje se niso mogli prečuditi, da je govoril tako lepo in razumljivo. Rekel je med drugim: „Mi Bolgari smo bili več stoletij pod peto barbarskega Turčina, ki je preliv našo kri in skrunil naše device. A mi si nismo mogli pomagati, ker smo bili — sužnji. Toda celó pod takim barbarskim gospodstvom, v dobi sužnosti, smo vendar imeli šol v svojem jeziku! A vi Slovenci tržaški, živeči med življenjem, ki samega sebe nazivljate nositelji kulture, vi nimate svoje šole!

Ta apostrofa je napravila neopisen utis. Društvene ne bi bilo možno ožigosati postopanja naših narodnih nasprotnikov.

Vsipeh tega shoda je bil torej popoln, a mi beležimo to posebno radostjo. — V nedeljo bo zadnji shod in sicer v sv. Križu. In kakor nam poročajo od tam, bo de ta akliuček sijajen. Križani se pripravljajo na veliko manifestacijo na tem shodu, oni hočejo, da se na impozanten način zaključijo izjave narodne zavesti okoličanov.

Nj. Veličanstvo naša cesarica se je včeraj odpeljala iz kopališča Biarritz v Cap S. Martin na francoski „rivieri“.

Osebnosti. Včeraj je došel premil. knez nadškof dr. Zorn iz Gorice v Trst ter obiskal vpokojenega škofa msgr. Glavino.

Črnogorski minister dr. Bogišić je došel včeraj na parniku „Dubrovnik“ iz Kotora v Trst ter se odpeljal po železnici v Rim.

Za „Božičnico“ podružnice družbe sv. Cirila in Metoda na Greti so darovali: gg. A. Guštin 1 par čevljev, Rupnik 1 gld., Josip Pertot 50 nvč., Gomižel M. 20 nč., Mikelič 2 Kr., Jerneicich G. 10 nč., Braunizer 50 nč., Bolle Marija 1 gld., Jakob Bole 3 Kr., Josip Piščanec 50 nč., Ferluga Jožefa 20 nč., veleč. g. župnik Josip Jurizza 3 gld., Mali Andrejček 1 gld., Umek Ana 1 gld., Iv. M. Bolle 50 nvč., A 50 nč., Mekina Eliza 40 nč., Bandel 2 gld., Cibej Tereza 50 nč., Elena Skerbic 50 nč., Zmag. V. 60 nč., N. N. 50 nč., N. N. 50 nč., Trdan N. N. 30 nč., Marica 50 nč., Terezija Logar 50 nč., N. N. 1 gld., Piščanec Josip 50 nč., Nando 30 nč., T. Puc 20, Ferluga 20 nč., nč. Peric 20 nč., Pausič 20 nč., Francka Čotar 20 nč., Nahtigal 50 nč., Lenardič G. 20 nč., Kapus 50 nč., Slavec 50 nč., Žigon 1 gld., Ivan Kavčič 1 gld., Ivan Gliver v kavarni Comercio 1 gld., F. Ščuka 40 nč., Madalena Ščuka 50 nč., Anton Ščuka 50 nč., Andrej Pertot 2 gld., Jožef Pertot 30 nč., Terezija Jež 20 nč., Franc Uršič 1 gld., Franciška Danev 30 nč. Iskrena in pristrčna hvala vsem darovateljem!

O naši pošti. Slavno uredništvo! Ko sem te dni čital članek o c. k. pošti, sem si mislil, da bi bilo dobro, ko bi i jaz povedal, kar me peče. Vem namreč, da je ministerstvo izdalo ukaz, naj se na slovensko naslovljena pisma izdajejo potrdila v slovenskem jeziku in na nemškoslvenskih tiskovinah. Mislim, da odlok ali ukor ministerstva ni kar sibi, ampak da bi se mu morali klanjati podrejeni organi? Pri nas je pa stvar drugače; vsakokrat, ko nosim novce ali priporočena pisma na c. k. pošto, silijo mi nemško-luške pobotnice! Seveda jih jaz ne sprejemam, ampak zahtevam slovenskih. Toda vsakdo naših ljudi si ne upa vedno in vedno zahtevati, kar bi moralo biti nemvno samo ob sebi. Iz tega sledi, da se izdaja kolikor le mogoče malo takih tiskovin. Zakaj? To dobro vedo oni, ki delajo takó. Dogodilo se mi je, da me je uradnik vprašal osorno: „zakaj mi niste to precej povedali?“ (Namreč, da zahtevam slov. pobotnico). Seveda nisem ostal dolžan odgovora; rekel sem: „gospod, mislim, da so Vam poznane Vaše dolžnosti do strank.“

Te dni sem poslal nekaj novcev v Celovec, a na pošti niso znali, kaj da je to, Celovec!! Odgovoril sem jim, naj le pogledajo v knjigo krajevnih imen, ako ne znajo tega na pamet. Čemu naj bi jim jaz pravil stvari, katere morajo sami znati. **Nebodigatreba.**

Večerja župniku Jurci? Čujemo, da na Greti neka deklina nabira prispevke v ta namen, da se priredi častna večerja — per fare una cenna per signor parroco Jurizza!

Srečen on, naš velečastiti župnik in prijatelj Jurca, ko mu zveste ovčice skrbé celó za večerjo. Mi se svoje strani voščimo vsej družbi dober tek in zdrave želodce! Kaj hočete, ljudje božji: so taki časi zdaj! Zakaj bi se ne veselili, ker je ravno tu vesela predpustna doba?!

Pevsko društvo „Skala“ v sv. Križu vabi na veliko veselico s plesom, ki bo de v nedeljo dne 24. januarja 1897. v prostorih gospoda Ivana Košuta hšt. 6. Pri veselici bo de svirala domača godba. Vspored: 1. Jenko „Naprej“, svira godba. 3. „Slovan na dan“, mešan zbor dvosplovom tenorja. 2. A. Nedved; „Slovenska dežela“, svira godba. 4. J. Jenko: „Zaklad“, deklamacija. 5. G. Ipavec: „V mraku“, svira godba. 6. I. Bole: „Zvezda“, možki zbor. 7. G. Ipavec: „Danica“ svira

godba. 8. I. Burgarelli: „Nazaj v planinski raj“, samospjev tenorja spremljevanjem glasovirja. 9. „Solnce jarko“, svira godba. 10. „Noč tihotna“ možki zbor. 11. A. Nedved: „Zvezna“, svira godba. 12. „Ribničanska“, šaliv samospjev baritona spremljevanjem mešanega zbora. 13. I. F. „Slovenec stopaj“ svira godba. 14. I. Kočjancič „Popotna pesem“, mešan zbor samosplovom baritona in spremljevanjem godbe. 15. Vošnjak: „Oreh“, šaloigra, prizor na kmetih. 16. Ples, ki bo de trajal do 1. ure zjutraj. — Začetek ob 6. uri zvečer. Ustopnina na veselico 30, sedeži 20 nvč., pri plesu plačajo gospodje 1 gld., gospodičine 20 nvč.

K obilni udeležbi uljudno vabi ODBOR.

Vabilo k veselici, katero priredi staro-trško učiteljstvo s prijaznim sodelovanjem pevskega in diletantskega zbora v nedeljo dne 24. januarja 1897. v šolskih prostorih. Vspored: 1. P. Hug. Sattner: „Po zimi iz šole“, mešan zbor. 2. Iv. pl. Zajec: „Zrinski-Frankopanka“, možki zbor. 3. P. Hug. Sattner: „Opomin k petji“, mešan zbor. 4. „Oče so rekli da le!“ giuma s petjem v jednom dejanji. 5. „Šaljiva loterija“ 6. „Prosta zabava in ples“ v prostorih g. Benčine. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina 20 nč. Čisti dohodek namenjen je učiteljskemu konviktu v Ljubljani. — Preplačila se hvaležno sprejmejo. K obilni udeležbi uljudno vabi Odbor.

Legár (tifus) v Pulju. Epidemija v Pulju stalno pada. Od 10. do 14. t. m. obolelo je izmed meščanstva samo 5 oseb, 88 pa jih je ozdravilo, izmed vojaštva pa jih je obolelo 7, ozdravilo pa 77. Umrli ni nihče.

Potres v Ljubljani. Tukajšnjemu „Mattinu“ poročajo iz Ljubljane, da je bil predsinočnem ob 9. uri 31 min. občutiti prilično močen potres. Strahu da je povzročil jako male. Niti v gledališču se ni vznemirilo občinstvo.

Papež in pa kuga. Sv. Oče je brzojavno naročil apostolskemu delegatu v Bombaju, da sporoči Sv. stolici natančno o napredovanju kuge.

Tihotapstvo na debelo. Predvčerajšnjem je posebna finančna komisija izvršila hišno preiskavo v skladiščih tvrdke „Fratelli Zernitz“ v ulici delle Acque, Stadion in v Škednju. Komisija je našla 24 sodov s težkimi, kamenenimi oljem sleparsko pomešanega petrolja, katero olje pa je bilo utihotapljeno. Tega sleparskega petrolja je bilo 2.763.33 kvintalov. Carine bi bilo plačati od te množine 17.961 gld. 64 nč., globa pa bi iznašala 71.846 gld. 48 nč. (!)

Grozen nestvor. Iz Arada javljajo, da je neka ženska tam porodila strašen, pošasten nestvor. Ta nestvor ima izredno debelo glavo, vso kosmato, in pa tri usta, jedne nad drugimi. Sreduja usta zijajo. Nadalje ima ta nestvor 4. oči in 4 ušesa; roki in nogi so skrivljene. Na vsaki roki in nogi so po 4 prsti; prsti na nogah imajo dolge kremplje. Ta pošastni nestvor je živel samo par ur. Poslali so ga v Budimpešto v muzej.

Košnja trave januarja meseca. Iz Zemuna pišejo: Ljudstvo, sprehajajoče se dne 8. t. m. po nasipu, ki vodi do železnice, je opazilo na obeh straneh nasipa — kljubu zimske dobi — lepo, zeleno travo. A začudenje je še naraslo, ko si opazil človeka, ki je kosil to dovolj veliko travo. Košnje januarja meseca zares ni se bilo z lepa v naših krajih.

Paprika je pogoj eksistence Madjarov. Sloveči pisatelj Mavricij Jokaj je te dni predaval o — papriki. Naglašal je nje veliko važnost za madjarski rod in rekel, da bi dandanes o Madjarski ne bilo niti sledu več, ako ne bi bilo paprike. Kajti ljudje bi izumrli vsled okuženega zraka in epidemije. Zato imajo Madjari papriko tako visoko v časti!

Sodnijsko. 21letni klesarski pomočnik Ivan Pertot iz Nabrežine je dobil včeraj radi javnega nasilstva dva meseca težke ječe.

Mednarodna konferenca zoper kugo. Iz Rima javljajo, da se velesile dogovarjajo zaradi mednarodne zdravstvene konference, ki naj bi natančno določila, kaj je storiti zoper kugo. Ta konferenca bo de brzkone v Benetkah.

Angleška kraljica in ženski klobuki. Bedasti modi za voljo mora vsako leto poginiti na milijone različnih ptičev samo zato, da imajo ženske ptičjega perja na svojih našemljenih „klobukih“. Nedavno je stopila pred angleško kraljico jedna njenih dvornih dam. Le-ta je imela svoj klobuk našemljen dragocenim perjem. Opazivša ta „nakit“

je rekla kraljica: „Ne, taki nakiti niso v čast gospe. Gospe, ki nosijo na klobukih dele tičjih trupel, dokazujejo s tem, da so skrivnice nečlovečnosti ter globoko žalijo nežna čutila“. — Ta vest se je brzo razširila in odslej dvorne dame na Angleškem ne trosijo več denarja za ptičje perje.

Živa zgorela. Strašne smrti je umrla 70letna starka Katra Ramljak v selu Crno, okraj Lubniški v Hercegovini. Starka je stanovala sama v svoji koči. Baš na srbsko novo leto napravila si je ogenj, a vled nje neopreznosti vnela se ji je obleka. Starka je bila h krati vsa v ognju. Ko so pridili ljudje v koč, ker jih je privabil dim in smrad, našli so starko strašno vžgano, mrtvo.

Odgovor na „odgovor“.

III.

Vis. o. Stanislav tvrdi, da se je bomkanje dovršnikov organsko razvilo iz bomkanja nedovršnikov. Poraziteljno čudno je, da do zdaj nihče ni odkril tega, ko je bila vendar koristna knjiga Miklošičeva, ki je pomogla vis. o. Stanislavu v to važno odkritje, v rokah vseh učenih slovenskih jezikoslovcev. Kje je imel oči najprej sam Miklošič? Kako jo mogel on, ta jasni um in vsesvetno znani učenjak, napisati lehkomišljeno besede, da bomkanje dovršnikov v njega materinem jeziku je pripisati vplivu nemščine? Kako so za njim lehkomišljeno drugi slovenski slovničarji mogli trditi taisto? Vis. o. Stanislav objasnjuje uzrok.

„Miklošič, pravi on, „je marsikaj po svoje na kratko zatrdil in pribil, kar ni dokazal in se dokazati ne da“. (Cvetje XI. teč. 2. zv.) Hvala Bogu, da je slavni učenjak vsaj primere za druge nabiral! „Zakaj se bomkanje sploh ni moglo razviti iz nemščine?“. Zato ker nemščina nima tvorbe, po kateri bi se mogla posneti. Naš participium praeter. act. II. je nekaj posebnega, česar nimajo drugi jeziki — odgovarja si vis. o. Stanislav na svoje vprašanje.

Kaj pa oni jeziki, ki bomkajo ne s tem participiom, no z nedoločnikom? N. pr. hrvatsko: kad budem ljubiti, kad budeš pisati (Budm. 105)... „Blažen, koj joj bude grlit grlo“.

Da, mi sami celo vemo, da „ich werde“ ni „ero“, nego „fio“. No, ali je germanizem samo to, kar je doslovno prevedeno z nemškega kopita? Ne, mi govorimo le o zloženem bodečniku dovršnikov, kako pa je on zložen, to ni važno. Zložili smo ga onimi sredstvi, ki smo jih imeli ali ki so nam bili ljubi, jednemu deležnik praeteriti, drugemu nedoločnik. Protestanti Slovaki tudi ne molijo po nemški, pa vendar so luterstvo dobili od Nemcev. Ako slišite vprašanje: „ali grem „žiher“ spat?“ morete biti tudi prepričani, da „žiher“ ni v tej obliki ni v tem pomenu ne najdete v nemščini, posebno „ž“ vam Nemec za nobeno denarje ne izreče, a vendar je „žiher“ nemško „sicher“. Frak, naj si bode narejen iz najčistejšega slovenskega sukna — vendar ne bode slovenski.**)

Da-si je obsodil vis. o. Stanislav tako strogo Miklošiča celo tam, kjer ta piše o svojem materinem jeziku in o svoji rodni Sloveniji, vendar mu je Miklošič na drugem mestu avtoritetna priča celo tam, kjer učenjak s sam dvomi o pravoti tega, kar piše. Tako bomkanje dovršnikov v bolgarskem in ogersko-hrvatskem narečju o. Stanislav dokazuje besedami Miklošiča: im bulgarischen scheint die Futurbedeutung der verba prft. unnachweisbar zu sein, — im serbischen scheint dieser Gebrauch nicht nachweisbar zu sein — no t-le „scheint“ so vis. o. Stanislavu že dokaz neoprovzrnega fakta! Tako je na tem mestu — treba!

No, pogledimo na čudno zgodovino bomkanja dovršnikov v slovenskem jeziku. Ona je neizrečeno zanimiva, redka prikazen v zgodovini jezikov: v Rusiji, ki bi mogla v sebi pomestiti dobrih dvesto „zjedinjenih Slovenij“, zginilo je bomkanje dovršnikov na vsem nje ogromnem prostranstvu brez vsakega sledu; v Sloveniji je ono pojemale v XVI. veku, v poslednje čase pa je razcveto in do-

bilo pomen, kakoršnjega ni imelo prej: jasneje izražati misel, kajti zdaj „kravo bom prodal“ že ne izraža tega, kar hoče reči „kravo prodam“.*) Treba je upati, da v kakem srečnem kotu mogočne Slovenije, tam kje v Rovtuh, kjer „po stari šegi še dr. . .“, oživita nekdanji aorist in imperfekt, ki sta res bila v obče rabi, a v kakem drugem kotičku naše srečne domovine pomelje iz mogile svoje trohle glave davno umrli uže padeži naše pohabljenе dvojine, katera se je uže „organski“ začela zlivati z množinoj.

IV.

Pogledimo zdaj bliže „dovršni sedanjik“, ki je v slovenščini prevzel službo „gnomskega aorista“, da uvidimo, koliko je sploh na mestu ta termin in ali govori pravo g. Lamurskij, tvrdé, da vsak dovršnik uže sam po sebi označa bodočnost.

V „Cvetju“ (XV. teč. 5. zv.) vis. o. Stanislav dovaja eno mesto iz slovnice Šumana, kjer ta uči, „da sedanjik dovršenih glagolov posebno v prisloviceh pomeni (t. j. pomenja) nastop djanja brez trepa“ itd. „Na podlagi primerov iz Mi lošičeve sintakse“ vis. o. Stanislav dokazuje, da je „dovršni sedanjik“ v takej rabi i v drugih slavjanskih jezikih. Da bi ne bilo s strani vis. o. Stanislava zopet zavijanja in kaženja mojih besed, to zavljam naprej, da bodem govoril zopet le o ruskem jeziku, da-si vidim na rečenem mestu „Cvetja“ prav natanko tudi primere za druge slavjanske jezike in bi je lahko prav točno sešel.

Primer vis. o. Stanislava, vzet za dokaz omenjene rabe dovršnega sedanjika v ruskem jeziku, je ta-le: „... mahnét Jlejkó ručkoj pravóju, poskoljzet u Jlejkí nožka levaja, pa l Jlija na syru zemlju“ Uže tu poleg dveh „dovršnih sedanjkov“ stoji pravi prefekt, kateri jo i objasnjuje.

(Pride še.)

*) „Prevzvišenemu“ temu bomkavcu najnevejšemu obrotenu pokloni in pokori se za stalno ves slovanski svet od Italijanskih ravlin do severnega in velikega okeanov!!

Najnovejše vesti.

Trst 19. Njegovo Veličanstvo je podelilo predsedniku trgovinske zbornice tržaške, baronu Reineltu, dostojanstvo tajnega svetovalca.

Rim 18. Minister zaklada, Luzzatti, je povdarjal potrebo dobrih solidnih financ. V proračunu za prihodnje leto se je posrečilo pokriti vse potrebščine, ne da bi trebalo najeti kako posojilo.

Peterburg 18. Parada o razglasenju Gospodovem se je vršila v navzočnosti carjevi, velikih knezov in vojaških atašeev. Obred blagoslovljenja vede se je vršil na obrežju Neve.

Peterburg 19. Ozirom na slabe vesti o slabem zdravju carja povdarja brzojavna agentura ruska, da je car pri najboljem zdravju.

Bombay 18. Po uradnih izkazih je bilo do včeraj 3626 slučajev kuge, umrlo pa je 2592 oseb. Položenje se slabša, izseljevanje nadaljuje.

Zobobol olajšujejo

zobne kapljice lekarja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta) katero so bile odlikovane z Najvišjim priznanjem Nj. c. in k Vis. projasne gospe prestolonaslednice-udove nadvojvodinje **Stefanije** Stoklenica velja 20 kr.

Trgovinske brzojavke in vosti. Zlato: 1896 8.23 do 8.24 Oves za spomlad 5.98-6.—, 8.24 za spomlad 6.72-6.73. Koruza za maj-juni 1897 3.86-3.87. Pšenica: nova od 7. kil. 8.50-8.55 od 75 kil. 8.60-8.65, od 80 kil. 8.65-8.70 od 81 kil. 8.65-8.70, od 82 kil. 8.70-8.75, od 83 kil. 8.75-8.80, od 84 kil. 8.80-8.85, od 85 kil. 8.85-8.90, od 86 kil. 8.90-8.95, od 87 kil. 8.95-9.00, od 88 kil. 9.00-9.05, od 89 kil. 9.05-9.10, od 90 kil. 9.10-9.15, od 91 kil. 9.15-9.20, od 92 kil. 9.20-9.25, od 93 kil. 9.25-9.30, od 94 kil. 9.30-9.35, od 95 kil. 9.35-9.40, od 96 kil. 9.40-9.45, od 97 kil. 9.45-9.50, od 98 kil. 9.50-9.55, od 99 kil. 9.55-9.60, od 100 kil. 9.60-9.65.

Pšenica: Slabe ponudbe in povpraševanje. Neznatna prodaja 5 nč. cenje Oves 5 nč. dražje. Vreme: dož. Praga. Notarizirani sladkor 12.—, maj 12:30 mirno.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst 4 carino vred odposiljatev precej 1. 82 — 32.25. Gornjaci 84-84.25. Četvrti 85 —. V glavah sodih 36.75. Mlačno Bavre. Kava Santos good average za januar 63.75 za maj 64.25.

Santoburg. Santos good average za marec 52.75 za maj 52.75, za september 54.50 za december 55.—.

Dunajska borza 19. januarja 1897.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	101.40	101.75
„ „ v srebru	102 —	102.05
Avstrijska renta v zlatu	123.85	123.25
„ „ v kronah	100.95	101.—
Kreditne akcije	375.25	374.50
London 10 Let.	119.90	119.90
Napoleoni	9.52	9.52
20 mark	11.75	11.75
100 Italij	45.25	45.80

Velika Inomost-ka 50 nč. loterija

Glavni dobitnik

75.000 kron

Srečke po 50 nč. priporočajo: Giuseppe Bolaffio, Alessandro Levi, Mandel & Co., Girolamo Morpurgo, Ign. Neumann, Marco Nigra, Enrico Schiffmann, Il Mercurio.

Žrebanje

na novo 20. februvarja

v gotovini z odbitkom 20%

ZELEZNISKI VOZNI RED.

b) Južna železnica (Postaja južne železnice.)

Od dne 1. oktobra 1896.

ODHOD:

7.45	predp.	brzovlak na Dunaj, zveza z Reko.
8.25	„	brzovlak v Nabrežino, Benetke, Rim.
9.—	„	omnibus v Nabrežino, Videm, Benetke in Verono.
9.55	„	poštni vlak na Dunaj, zveza s Pešto in Zagrebom.
12.50	popol.	omnibus v Kormin.
4.40	„	omnibus v Nabrežino, Videm, Rim.
6.20	„	poštni vlak na Dunaj, zveza z Reko.
8.05	„	brzovlak na Dunaj, zveza s Pešto, Reko
8.05	„	brzovlak v nabrežino, Videm, Rim.
8.45	„	mešani vlak v Nabrežino, Videm, Rim.
10.—	„	mešani vlak do Mürzzuschlaga.

DOHOD:

6.48	predp.	mešani vlak iz Mürzzuschlaga, Beljaka, itd.
7.30	„	mešani vlak iz Milana, Vidma, Nabrežine.
8.35	„	brzovlak iz Kormina.
9.25	„	brzovlak z Dunaja.
10.20	„	poštni vlak z Dunaja, zveza z Reko.
10.35	„	brzovlak iz Rima, Benetk.
11.20	„	omnibus iz Rima, Benetk, Nabrežine.
5.40	popol.	poštni vlak z Dunaja.
7.36	„	omnibus iz Verone, Kormina, Nabrežine.
8.41	„	brzovlak iz Milana, Benetk, Vidma, Nabrežine; —
8.56	„	brzovlak z Dunaja zveza z Reko.

Izvežbanega pisarja

z lepo pisavo, ki je zmožen prepisovati slovenske italijanske in nemške koncepte, sprejme takoj Dr. **Gustav Gregorin**, odvetnik v Trstu (Via Molino piccolo št. 3). Plača po dogovoru. Ponudbe direktne.

Še dober glasovir

ima na prodaj Anton Bitenc v Trstu, via Belvedere št. 55.

Odda se tudi v najem po 2 goldinarja na mesec.

Stenski koledar za l. 1897

Od več strani se je naglašala potreba koledarja v slovenskem jeziku za rabo v pisarnah. — Tiskarna Dolenc v Trstu priredila je za leto 1897 tak koledar in ga prodaja po 20 nč. komad, s pošto 25 nč. Kdor si ga želi, naj pošlje omenjeni tiskarni po nakaznici 25 nč. in natančen naslov, ali pa naj pride sam v tiskarno, trg velike vojašnice št. 2, kjer ga dobi po 20 nč. komad.

Svoji k svojim!

Podpisani priporočam prijateljem in znancem svojo gostilno

v ulici Solitario št. 12

v kateri točim pristus vipavska vina

belo prve vrste po 40 nč. liter

črno „ „ po 44 „ „

Franjo Valetič, krčmar.

SVOJI K SVOJIM!

Acquedotto št. 9. (nasproti „Latteria Svizzera“)

NOVO SKLADIŠČE

OLJA

kisa in mila

Prodaja se na drobno in na debelo.

Cene:

olje jedilno: po 28 nč. lit., fino po 32-36 nč. lit., finejše po 40-44 nč. lit. namizno pol fino po 48-52 nč. lit., namizno fino po 56-60 nč. lit., namizno extrafino po 64-68-72 nč. lit., — Kis od 4 do 24 nč. lit. Sprejemajo se tudi naročila, na dom franco, pustivši na posodo vrč iz kositarja. — Ker je blagó prve vrsti, se toplo priporoča slav. občinstvu. Udani **Anton Sirca**

Narodnjakinje!

Dovoljujem si Vas opozoriti na svoje veliko skladišče oglja, drv, premoga in koksa v ulici **S. Zaccaria šte. 1** (meju ulicama Chiozza in Farneto).

Ker izdelujem od navedenih predmetov nekatere na lastno režijo, nekatere pa sem si nabavil pod najugodnejšimi okolnostmi, prepričan sem, da vas zamorem v vsakem obziru zadovoljiti.

Jamčim za točno postrežbo in poštene vago ter se priporočam z vsó

udanostjo

Yekoslav Grebenc.

*) Med katere se jaz ne poštevam, zato tudi, po sovetu o. Stanislava, stoprvo moram preskrbeti si Miklošičovo sintakso in učiti se iz nje.

**) „Brati“ je tudi najčistejša slovenska beseda; no v smisli „Bücher lesen“, najčistejši germanizem. „Beró“ se borovnice, črešnje ali kaj takega, knjige pa se čita jo. Ako ne znamo, kaj nam hoče reči, kdor pravi: „pisma prebiram“ — „ich lese hie und da Briefe“ ali pa „ich sortire die Briefe“. — Tako je — der Schöps! — Kam nas je privela slepa ljubezen do germanizmov!